

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 15C/204/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714210901
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Štillová
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2015:5714210901.4

Rozhodnutie

Okresný súd Martin pred samosudkyňou JUDr. Miriam Štillovou v právnej veci žalobcu: M. O., D.. XX.XX.XXXX, N. C. F. XXXX/XX, XXX XX H. H., zastúpený Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, IČO: 42 176 778, Námestie Legionárov 5, 080 01 Prešov, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, spol. s.r.o., IČO: 35 807 598 so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, zastúpený advokátskou kanceláriou WERNER & Co. s. r. o. so sídlom Stromová 54/A, 831 01 Bratislava, IČO: 36 869 643 v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a ochranu práv spotrebiteľa takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi zo zmluvy o úvere č. 602300244 zo dňa 24.6.2013 bezdôvodné obohatenie vo výške 484 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Martin dňa 8.8.2014 domáhal vo vzťahu k žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 484 eur, a to titulom uzavretej Zmluvy o úvere č. 602300244 zo dňa 24.6.2013. Žalobu odôvodnil tým, že na základe uzavretej zmluvy žalovaný poskytol žalobcovi spotrebiteľský úver vo výške 500 eur. Žalobca uhradil žalovanému celkovú sumu 984 eur. Žiadal vydať bezdôvodné obohatenie, o ktoré sa žalovaný obohatil, keďže podľa žalobcu spotrebiteľský úver bol pre porušenie zákona bezúročný a bez poplatkov a navyše žalovaný sa obohatil aj preto, že spotrebiteľská zmluva je absolútne neplatná z viacerých dôvodov. Žalobca poukázal na to, že je spotrebiteľom podľa Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a dopadá na neho v celom rozsahu spotrebiteľská ochrana podľa OZ, zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných pôžičkách a úveroch pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“) a zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Poukázal na to, že žalovaný postupoval voči žalobcovi bez odbornej starostlivosti a v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný použil v zmluve početné, neprijateľné zmluvné podmienky, jednak, čo sa týka ročnej úrokovej sadzby žalobca poukázal na to, že zmluvou bol stanovený úrok vo výške 39,15 %, pričom vychádzajú z údajov zo stránky NBS základná úroková sadba pre banky v čase uzatvorenia zmluvy so žalobcom bola 8,39 %, a teda úrok, ktorý bol stanovený zmluvou viac ako štvornásobne prevyšuje túto sadzbu. Pri tejto úrokovej sadzbe poukázal žalobca na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 3Co/3/2011 a mal za to, že zmluva je neplatná ako celok pre neprimeranú výšku odplaty, a teda ide o absolútnu neplatnosť zmluvy podľa § 39 OZ. Ďalej poukázal žalobca na to, že žalovaný uviedol nesprávnu ročnú percentuálnu mieru nákladov v čl. III. zmluvy, nakoľko ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) uvedená vo výške 96,80 % nezodpovedá realite, pretože podľa výpočtov je skutočná RPMN 304,09 %. Uvedenie nesprávnej RPMN v zmluvách o spotrebiteľských úveroch je klamaním spotrebiteľa a predstavuje nekalú obchodnú praktiku. Žalobca je toho názoru, že žalovaný sa dopustil pri uzatváraní predmetnej spotrebiteľskej zmluvy nekalej obchodnej praktiky o cene poskytnutej pôžičky v zmysle § 7, 8 zákona č. 250/2007 Z.z. Žalobca nebol správne informovaný pred uzavretím zmluvy o RPMN, čo bolo aj v rozpore s ust. § 4 zákona č. 129/2010 Z.z. V čase prejavuje vôle žalobcu na uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere

neobsahovala podstatné náležitosti zmluvy tak, ako to vyžaduje ust. § 9 zákona č. 129/2010 Z.z. a z tohto dôvodu sa považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca v súvislosti s uvedeným poukázal opätovne na iný rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/89/2011. V ďalšom žalobca poukázal na to, že čo sa týka rozhodcovskej doložky, jej nekalosť vyplýva z skutočnosti, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná, a podľa ktorej síce spotrebiteľ má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak podľa takejto doložky začne rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa spotrebiteľ je nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Jeho možnosť vybrať je teda skutočne len iluzórna a v doterajšej praxi, z poznatkov nie je možné ani zistiť ani jeden takýto prípad. Nekalosť rozhodcovskej doložky spočíva v tom, že zakladá faktickú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, čo je v rozpore s generálnou klauzulou § 53 ods. 1 OZ, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ. V ďalšom žalobca poukázal na neplatnosť zmluvy ak celok pre viaceré neprijateľné zmluvné podmienky a nielen pre rozpor odplaty s dobrými mravmi, ale aj pre početné neprijateľné zmluvné podmienky je podľa neho názoru zmluva ako celok neplatná. V ďalšom poukázal na viaceré rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie. Záverom svojej žaloby uviedol, že neuvedenie správnej výšky RPMN v uzatvorených zmluvách, použitie neprijateľnej podmienky a určenie neprímerane vysokej ceny úveru nemožno hodnotiť inak, ako konanie na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech opísanými praktikami. Na základe tohto žiadal, aby súd zaviazal žalovaného povinnosťou vydať mu bezdôvodné obohatenie vo výške 484 eur.

Podaním doručeným súdu 7.10.2014 (č.l. 110) sa žalovaný vyjadril k žalobe. Poukázal na to, že nepopiera, že ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, k nesprávnej úrokovej sadzbe uviedol, resp. poukázal na to, že žalobca odopiera úrokovú sadzbu stanovenú pre banky, ktorá je samozrejme nižšia. Správne by mal prihliadať na úrokovú sadzbu stanovenú pre nebankové lízingové a iné spoločnosti, pod ktoré spadá aj žalovaný. Poukázal na ust. § 53 ods. 6 OZ na uvedené reagoval tak, že odplata môže prevyšovať obvykle požadovanú odplatu, avšak nie podstatne. Úrok v zmysle § 502 ods. 1 OZ predstavuje len 1/3 príslušného poplatku. Vo zvyšných 2/3 ide o náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou. Poukázal na to, že výška úrokov predstavuje odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov, pričom podľa ust. § 53 ods. 1 OZ cena plnenia, ako súčasť tzv. hlavného predmetu zmluvy nemôže byť posudzovaná za neprijateľnú podmienku. Ak žalobca namietá výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov znáša dôkazné bremeno a musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo odplatu, ktorá výrazne (podstatne) vybočovala z trhového priemeru odplát, poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov (tak ako žalovaný). Navyše nemožno žiadať neplatnosť právneho úkonu, ako takého, keďže podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť. V ďalšom žalovaný poukázal takisto rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie. Čo sa týka nesprávneho údaju RPMN žalovaný uviedol, že žalobca musí špecifikovať v čom konkrétne vidí protiprávnosť konania žalovaný, resp. nekalosť obchodnej praxe v tomto prípade. Žalobca sa síce odvoláva na nesprávnosť údaju o výške RPMN, no neuvádza jediný dôvod, prečo je RPMN zle vypočítaná. Žalovaný trvá na správnosti a zákonnosti výpočtu RPMN, ktorý je uvedený v zmluve. Čo sa týka administratívneho poplatku, tak k tomu žalovaný uviedol. Žalobca napáda poplatok za poskytnutie peňažných prostriedkov, aj v čase za náklady za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy so všetkou administratívou s tým spojenou s tým, že žalobca argumentáciu opiera o rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe zo dňa 3.5.2010 č. Az 17U192/2010. V tomto smere žalovaný poukazuje na závery rozhodovacej praxe, a to že u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úrokov odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Je nutné vziať do úvahy, že v prípade poskytnutia peňažných prostriedkov je požadované v porovnaní s bankami menšie zabezpečenie a požiadavky klientov sú vybavované omnoho pružnejšie, ako tomu býva u konzervatívnych bánk, čo je aj vzhľadom na ich zameranie pochopiteľné. Preto je logické, že s ohľadom na výrazné vyššie podnikateľské riziko sú úroky požadované týmito nebankovými veriteľmi vyššie ako obvyklé bankové úroky. Pre zistenie obvyklého úroku pre tento typ pôžičky je nutné zistiť, aká výška úrokov bola požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektmi v prípade zmlúv o krátkodobej pôžičke a úvere v určitom období. V ďalšom uviedol, resp. poukázal na ust. § 499 obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“), kde v prípade zmluvy o úvere okrem platenia samotných úrokov umožňuje aj dojednanie tzv. poplatku za rezervovanie peňažných prostriedkov, a teda aj ObZ umožňuje vyberanie iných platieb, ako len splátok úveru a úroku. Je teda zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Žalovaný ďalej poukazuje na novelu zákona o spotrebiteľských úveroch zákon č. 132/2013, účinný od 10.6.2013, podľa čl. IX ods. 10 novelizovaného

zákona o spotrebiteľských úveroch sa totiž veriteľovi zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený spotrebiteľský úver, a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo poskytnutia spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok. Zákonodarca explicitne vymenúva poplatok alebo náhradu nákladov len za vedenie, evidenciu, správu úveru, resp. účtu alebo jeho zrušenie, nie však poplatok za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere z čoho výkladom akontrário vyplýva, že takýto poplatok je prípustný. Navyše v predmetnom prípade rovnako nemožno žiadať neplatnosť právneho úkonu ako takého, keďže už podľa spomínaného § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť. Čo sa týka rozhodcovskej doložky, tak podľa žalovaného žalobca doposiaľ nepreukázal existenciu takejto doložky a preto sa nemôže domáhať jej nekalosti. Zároveň žalovaný namieta rozhodcovskú doložku v prípade, keď sa spor medzi žalobcom a žalovaným rieši v konaní pred všeobecným súdom. Navyše namietanie rozhodcovskej doložky v prípade, keď sa spor medzi žalobcom a žalovaným rieši v konaní pred všeobecným súdom je úplne irelevantné. Záverom žalovaný uvádza, že žalobca nemôže dosiahnuť neplatnosť celej zmluvy z dôvodu neprimeranej výšky odplaty, keďže neexistuje zákonné ustanovenie, na ktoré by sa mohol odvolať.

Na predmetné vyjadrenie reagoval aj žalobca podaním doručeným súdu 11.12.2014 (č .I. 123), v ktorom okrem iného uviedol, že trvá na tom, že ide o neprijateľné zmluvné podmienky týkajúce sa ročnej úrokovej sadzby. Ďalej, čo sa týka administratívneho poplatku a čo sa týka rozhodcovskej zmluvy, tak tu trval na tom, že zmluva o úvere obsahuje neprimerane vysokú odplatu a dojednania pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlom správania sa a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a právnym princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Požiadavka na neprimerané zmluvné úroky môžu za istých okolností v sebe obsahovať i skutkovú podstatu trestného činu úžery, kedy dohoda o neprimeranej odplate je neplatná pre rozpor so zákonom, alebo v iných prípadoch pre rozpor s dobrými mravmi. Pre tzv. civilno-právnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi. Vzhľadom na vedené skutočnosti žalovaný vystavil žalobcu hrubo nemorálnym a zneužívajúcim zmluvným podmienkam, ktoré zakladajú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Samotná spotrebiteľská zmluva už len v kontexte uvedených neprijateľných a nekalých podmienok svojim obsahom ako aj účelom jednak odporuje zákonu a zákon obchádza a ako celom a prieči dobrým mravom. Mal za to, že RPMN bola vypočítaná správne z jeho strany.

Súd vo veci nariadil vykonať pojednávanie dňa 11.5.2015 bez účasti žalobcu, jeho splnomocneného zástupcu. Splnomocnený zástupca žalobcu ospravedlnil svoju neúčasť jednak elektronickým podaním doručeným súdu 11.5.2015, kde súhlasil, aby súd pojednával v jeho neprítomnosti a rozhodol v zmysle podaného návrhu. Predmetného pojednávania sa zúčastnil právny zástupca žalovaného, ktorý trval na všetkých námietkach, ktoré uviedol aj v písomnom vyjadrení k žalobe. Žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, ktoré boli doložené do súdneho spisu a dospel k týmto skutkovým zisteniam.

Z listinného dôkazu Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 602300244 (č. I. 12) súd zistil, že táto bola uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 24.6.2013. V zmysle uzavretej zmluvy sa zaviazal žalovaný ako veriteľ na žiadosť žalobcu, ako spotrebiteľa pri podpise zmluvy poskytnúť žalobcovi bezúčelový spotrebiteľský úver v hotovosti, k rukám žalobcu, ako spotrebiteľa v sume 500 eur. Žalobca sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 484 eur, a teda zaplatiť celkovú čiastku 984 eur. Celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom boli tvorené súčtom úroku vo výške 39,15 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu vo výške 195,75 eur a administratívnych nákladov na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 288,25 eur, teda administratívny poplatok. Žalobca sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku, ak nebude dohodnuté inak, do 28.6.2014 na účet žalovaného. Doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru mal nastať 28.6.2014. Žalobca, ako spotrebiteľ v zmysle uzavretej zmluvy zobral na vedomie, že výška RPMN sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a je vo výške 96,80 %. V záveroch predmetnej zmluvy žalovaný vyhlásil, že súhlasí s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere, že bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského

úveru, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy o spotrebiteľskom úveru, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Zmluva bola podpísaná žalobcom a žalovaným. Súčasťou zmluvy bol aj potvrdenie o prevzatí peňažných prostriedkov dňa 24.6.2013 vo výške 500 eur. Súčasťou predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere boli aj Všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru (č.l. 12 líce). Súd ďalej z prefotovaných poštových poukážok zistil, že žalobca predmetný spotrebiteľský úver zaplatil v celkovej požadovanej výške 984 eur (č.l. 13).

Súd po zistení skutkového stavu konštatuje, že je nesporné, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere v súlade s ust. zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, účinného v čase uzavretia zmluvy.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, t.j. k 24.6.2013 spotrebiteľským úverom na účelom tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a) b) zákona č. 129/2010 Z.z. účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania

b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľkou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ak aj všetky ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ust. § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 6 OZ, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Z predloženej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 602300244 jednoznačne vyplýva, že žalobca tu vystupuje v pozícii spotrebiteľa, ktorému bol poskytnutý úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania a podnikania. Čo sa týka žalovaného, tak z výpisu z obchodného registra je jednoznačné,

že žalovaný poskytuje ako podnikateľ služby aj spotrebiteľom tým, že poskytuje úvery, t.j., že ponúkol žalobcovi spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Nakoľko žalobca je spotrebiteľom podľa zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj v súlade s ust. § 54 a nasl. OZ dopadá na neho v celom rozsahu ochrana podľa OZ, zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V konaní sa žalobca domáhal neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to z dôvodu viacerých neprijateľných a nekalých podmienok, ktoré svojim obsahom ako aj účelom odporuje zákonu, zákon obchádza a ako celom sa prieči dobrým mravom. Práve aj z tohto dôvodu žiadal aj žalobca vydať bezdôvodné obohatenie, o ktoré sa žalovaný obohatil, keďže podľa neho bol ten úver pre porušenie zákona bezúročný a bez poplatkov a úverová zmluva je z dôvodu viacerých neprijateľných zmluvných podmienok neplatná ako celok.

Vchádzajúc z údajov z stránky NBS, ktoré do konania doložil žalobca (č. l. 14) základná úroková sadzba pre banky v čase uzatvorenia zmluvy so žalobcom bola 8,39 %, t.j., že úrok, ktorý bol stanovený zmluvou o spotrebiteľskom úvere vo výške 39,15 % viac ako štvornásobne prevyšuje túto sadzbu..

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) výkon práva a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práva a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Úroky dohodnuté pri poskytovaní spotrebiteľského úveru predstavujú odmenu za užívanie požičanej istiny. OZ a iné právne predpisy výslovne nestanovia do akej výšky je možné pri spotrebiteľom úvere dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o spotrebiteľom úvere, nakoľko i tu platí ust. § 3 ods. 1 OZ. Úroky, ktoré boli dohodnuté v rámci uzavretej zmluvy o spotrebiteľom úvere a boli zahrnuté v časti, ako celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom boli podľa názoru súdu štvornásobne vyššie ako úroky, ktoré poskytovali banky, a ktoré banky žiadali za poskytnutie spotrebiteľského úveru v obdobnom úvere, ako bol úver poskytnutý zo strany žalovaného pre žalobcu. Z internetovej stránky NBS súd zistil, že priemerná úroková sadzba v mesiac jún 2013 pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou do jedného roka bola len 8,39 % ročne. Súd považuje dohodnutý úrok za rozporný so zásadou dobrých mravov pre jeho neúmernú výšku a má za to, že zmluva s poukazom na ust. § 39 OZ nemôže byť v tejto časti platná a je v tejto časti neplatná. Čo sa týka ďalších skutočností, tak žalovaný v uzavretej zmluve medzi celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom, okrem dohodnutého úroku zahrnul aj administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou v sume 288,25 eur. Tento poplatok, aj podľa žalovaného, predstavuje náklady za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. V danom prípade podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere 1/3 nákladov predstavuje dohodnutý úrok a 2/3 náklady za vypracovanie zmluvy, vrátane s tým spojenou administratívou. Podľa názoru súdu požadovanie úhrady administratívneho poplatku za uzatvorenie zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže dodávateľ požaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu materiálnej stránke nie je dodané a nie je v jeho záujme. Pri poplatku zo spotrebiteľského úveru je nevyhnutné, by sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Poplatok za uzavretie zmluvy je podľa názoru súdu neprijateľný. Predstavuje 2/3 z poplatku a žalovaný neposkytol reálne plnenie za takýto poplatok, preto je podľa ust. § 53 ods. 1 OZ neprijateľný. Vo vzťahu k odplate za poskytnutý úver žalovaný poukázal na ust. § 53 ods. 6 OZ s tým, že uvádzal, že by mal súd prihliadať alebo malo by sa správne prihliadať na úrokovú sadzbu stanovenú pre nebankové, lízingové a iné spoločnosti, pod ktoré spadá aj žalovaný. Bolo potrebné vziať do úvahy okolnosti konkrétneho prípadu, situáciu na relevantnom trhu v obdobných prípadoch, a teda obdobné finančné transakcie s obdobnými účastníkmi právnych vzťahov, t.j. fyzická osoba ako dlžník a právnická osoba s predmetom podnikania poskytovania peňažných prostriedkov, nie však banka. K uvedenému súd uvádza, že žalovaný poskytuje úvery za podmienky znášania podnikateľského rizika, kde ide o riziko vyplývajúce priamo zo základných znakov podnikania a žalovaný nemôže očakávať ochranu svojich nárokov, ktoré sú zjavne v rozpore so zákonom a ktorý sa musí uplatňovať, rešpektovať v rámci súkromno-právnych vzťahov. Konanie žalovaného je v rozpore so zákonom a na ťarchu nemôže mať iný výsledok, než ten, že súd takéto právo neprizná. Súd vyhodnocuje celú odplatu za poskytnutý úver, označenú ako náklady súvisiace s poskytnutím úveru za neprimeranú a neplatnú. Odplata za úver je rozhodujúcim kvalifikačným kritériom úverovej zmluvy

a pokiaľ dohoda o odplate je neplatná, tak úverová zmluva stráca svoje opodstatnenie. Preto súd prejudiciálne uzatvára, že zmluva o spotrebiteľskom úvere je neplatná nielen v časti týkajúcej sa úrokov a poplatkov, ale aj ako celok. K námietke žalovaného, že mal súd prejudiciálne vysloviť za neplatnú z dôvodu rozporu s dobrými mravmi len tú časť dohody, ktorú vzhľadom na výšku dohodnutých úrokov a administratívneho poplatku považoval za neprimeranú, a teda nie celú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, súd uvádza, že zmluvu, pokiaľ ide o jej zákonom určené podstatné znaky treba chápať ako nedeliteľný celok. V danom prípade dôvod neplatnosti sa vzťahuje podľa názoru súdu na celý právny úkon. Dôvod neplatnosti sa týka jeho podstatnej zložky, a preto je právny úkon neplatný v celom rozsahu a nie je možné aplikovať ust. § 41 OZ, na ktoré sa odvolával žalovaný.

Ročná percentuálna miera nákladov (ďalej len „RPMN“) uvedená vo výške 96,80 % nezodpovedá realite, pretože podľa výpočtov súdu je skutočná RPMN 222,30 % (č. I. 181). Uvedenie nesprávnej RPMN v zmluvách o spotrebiteľských úveroch je klamaním spotrebiteľa a predstavuje nekalú obchodnú praktiku. Žalobca je toho názoru, že žalovaný sa dopustil pri uzatváraní predmetnej spotrebiteľskej zmluvy nekalej obchodnej praktiky o cene poskytnutej pôžičky v zmysle § 7, 8 zákona č. 250/2007 Z. z. Žalobca nebol správne informovaný pred uzavretím zmluvy o RPMN, čo bolo aj rozpore s ust. § 4 zákona č. 129/2010 Z. z. V čase prejavuje vôľu žalobcu na uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere neobsahovala podstatné náležitosti zmluvy tak, ako to vyžaduje ust. § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. a z tohto dôvodu sa považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov. Čo sa týka ďalších neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré napadal žalobca v tomto konaní, súd súhlasí s argumentáciou žalovaného, že žalobca nepreukázal existenciu rozhodcovskej doložky v predmetnej zmluve.

Súd posúdil túto zmluvu ako neplatnú pre neprimeranú výšku odplaty, a ide o absolútnu neplatnosť zmluvy podľa § 39 OZ. Záverom súd uvádza, že rozloženie ceny úveru na tretiny, čiže úroky a administratívny poplatok je potrebné považovať aj za nekalú obchodnú praktiku žalovaného, nakoľko samotný administratívny poplatok je v porovnaní s bankami niekoľko násobne vyšší. Žalovaný realizuje aj obchody na finančnom trhu, takže už len samotnými úrokmi sa majú pokryť aj náklady spojené s podnikaním a tak extrémny administratívny poplatok je neobhájiteľný z hľadiska proporcionality a dobrých mravmi. Pre úplnosť súd poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR 5Cdo/26/2011 zo dňa 26.4.2012.

Podľa § 451 ods. 1 OZ, ktorý sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného úradného úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Na posúdenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatného právneho úkonu má otázka platnosti zmluvy význam len vtedy, ak bolo plnenie na základe zmluvy skutočne poskytnuté. V konaní bolo preukázané, že žalobca na základe neplatnej zmluvy uhradil žalovanému celkovú sumu 984 eur, hoci mu reálne bola poskytnutá čiastka vo výške 500 eur. Súd mal teda za to, že nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 484 eur je oprávnený, a preto žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Zároveň súd vychádzajúc s ust. § 53a) OZ uvádza, že Okresný súd Prešov Rozsudkom č. k. 11C/42/2012-46 zo dňa 13.9.2013, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 5Co/2019/2013-91 (č. I. 141) výrokom určil, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenú predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku.

O trovách konania súd rozhodoval podľa ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, s tým, že bol v konaní úspešný žalobca. Tento si však žiadne trovy konania neuplatnil, a preto mu súd ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní od jeho doručenia na Krajský súd Žilina prostredníctvom podpísaného súdu (dvojmo).

Podľa ust. § 205 ods. 1 OSP v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa ust. § 205 ods. 2 OSP odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 205 ods. 3 OSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinnosť stanovená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno podať návrh na výkon rozhodnutia.

Ak povinnosť stanovená týmto rozsudkom nebude dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.